

Fastir starfsmenn safnsins eru tveir en að auki var einn starfsmaður við safnið í 10 mánuði með styrk frá atvinnuleystryggingasjóði. Þá naut safnið einnig aðstoðar þriggja lausráðinna starfskrafta yfir sumartímann. Frá og með 15. maí var safnið opið alla daga vikunnar, frá kl. 13-17 í maí og júní, en frá 10-17 frá fyrsta júlí. Aðgangseyrir var kr. 300 fyrir fullorðna, en eldri borgarar og grunnskólabörn fengu ókeypis.

Líkt og títt er á byggðasöfnum fólst starfið fyrstu mánuði ársins einkum í því að undirbúa sumarvertíðina, enda eru gestakomur fáar yfir veturinn. Segja má að sumarstarf Byggðasafns Vestfjarða árið 2000 hafi hafist í dymbilviku þegar opnuð var í Tjöruhúsinu í Neðstakaupstað sýning um sögu skíðaíþróttarinnar. Um leið var sjóminjasafnið í Turnhúsinu einnig opnað eftir all nokkrar breytingar á sýningu þess.

Aðsókn

Gestakomur framan af vori einkenndust einkum af hópum á borð við fermingar- og stúdentsafmælisbörn, en hin raunverulega koma ferðamanna hófst í júní. Mest aðsókn í einum mánuði var hins vegar í júlí, en þá komu rúmlega 43% allra safngesta ársins, eða 2.850 af um 6.585 gestum. Heldur færri rútuþópar voru á ferðinni en vanalega og helgast það vafalítið af verkfalli bifreiðastjórafélagsins Sleipnis fyrri hluta sumars. Á móti kom að skemmtiferðaskip voru fleiri en venjulega, alls 15, og all mikið var um hópferðir eldri borgara hingað til bæjarins.

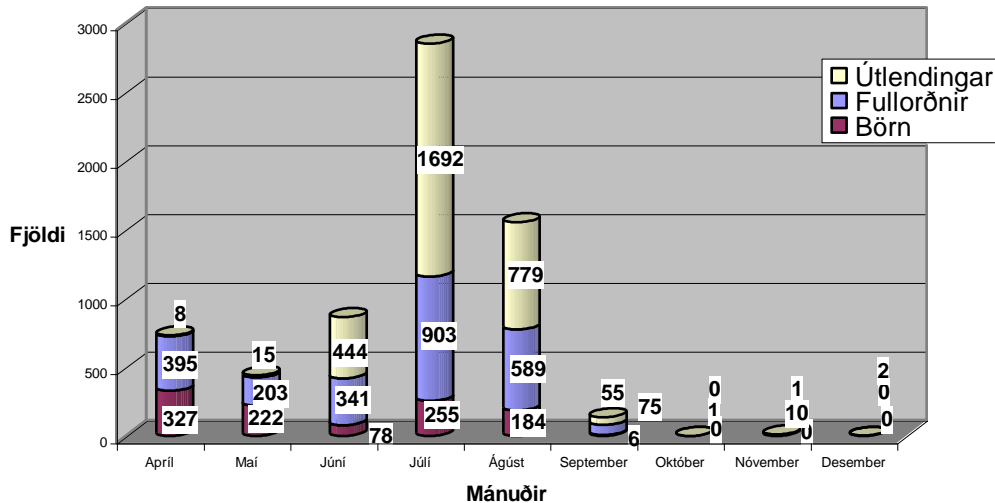
Reynsla fyrri ára segir að verulega dragi úr heimsóknum ferðamanna strax eftir Verslunarmannahelgi, en í ár varð sú ánægjulega breyting að heimsóknir á safnið héldust nokkuð stöðugar út mestallan ágústmánuð. Komu tæplega 1600 manns á safnið í þeim mánuði. Í september datt aðsóknin mikið niður og á síðasta degi reglulegrar opunar, 15. september höfðu aðeins 67 manns komið þann mánuðinn. Frá október til desember var aðsókn nánast engin.

Mest aðsókn á einum degi var 28. júlí, þegar 355 manns heimsóttu safnið. Tvo aðra daga fór aðsóknin yfir 300 manns, 16 júlí (345 manns) og 26. ágúst (320 manns). Alla þessa daga voru stór skemmtiferðaskip í höfn. Átti safnið ágæta samvinnu við Vesturferðir og leikhópin Morran um móttöku ferðamanna á skemmtiferðaskipum. Er það álit okkar að með aukinni samvinnu safnsins við Morran og/eða vinnuskóla Ísafjarðarbæjar megi enn bæta þjónustu við gesti safnsins. Verður grundvöllur fyrir auknu samstarfi kannaður nú í vetur.

Heildaraðsókn á safnið árið 2000 var 6.585 gestir. Erlendir ferðamenn voru 2996, eða rúm 45% gesta. Fullorðnir Íslendingar voru 2517, eða 38% og börn yngri en 16 ára voru 1072, eða 16%. Útlend börn voru ekki talin sérstaklega, en þó er ljóst að þau voru afar fá í gestahópi sumarsins. Eldri borgarar voru ekki heldur taldir sérstaklega, heldur eru þeir inni í heildartölu fullorðinna. Eins og fram kom hér að ofan voru heimsóknir þeirra talsvert tíðar í sumar.

Á súluritinu hér fyrir aftan má sjá hvernig aðsókn þeirra þriggja hópa sem taldir voru, útlendinga, Íslendinga og barna, skiptist á mánuði:

Heimsóknir, skipt eftir mánuðum

Sérsýningar

Eins og fyrr er getið hélt safnið sýningu um sögu skíðaþróttarinnar í Tjörhúsinu um páskana. Ekki fór fram formleg talning á fjölda gesta, en áætlað er að um 350 fullorðnir og 250 börn hafi lagt leið sína á sýninguna í skíðavíkinni. Hefur sýning þessi því veruleg áhrif á aðsóknartölur fyrir apríl, sem alla jafna er afar rólegur mánuður hvað aðsókn að safninu varðar.

Seinni hluta maímánaðar var sett upp í Turnhúsinu sýning sem helguð var Hannesi Hafstein og landhelgismálinu í Dýrafirði árið 1900. Var hér um að ræða farandsýningu á vegum Sjóminjasafns Íslands. Var sýningin uppi í þrjár vikur, en ekki eru til sérstakar tölur um aðsókn að henni þar sem hún var haldin í hinu almenna sýningarhúsnæði safnsins.

Þann fimmta júlí var opnuð yfirlitssýning um sögu utanríkisþjónustunnar á Íslandi. Var hér um að ræða farandsýningu frá utanríkisráðuneytinu og var hún, líkt og sýningin um Hannes Hafstein, sett upp í Turnhúsinu. Hingað kom sýningin eftir að hafa verið í Reykjavík og á Akureyri fyrir um vorið. Stóð hún hér í einn mánuð og rituðu hátt í 800 manns nöfn sín í gestabók ráðuneytisins. Var það heldur meiri fjöldi en ritaði í sömu gestabók í Reykjavík og Akureyri til samans.

Námskeið

Í júlilok gekkst byggðasafnið fyrir námskeiði í eldsmíði í nýuppgerðri eldsmiðju í Neðstakaupstað. Var námskeiðið haldið í samvinnu við Fræðslumiðstöð Vestfjarða og Listaskóla Rögnvaldar Ólafssonar og fékkst styrkur til námskeiðahaldsins frá Starfsmenntasjóði félagsmálaráðuneytisins. Var Bjarni Þór Kristjánsson eldsmiðameistari fenginn til að kenna á námskeiðinu og einnig kenndi danski eldsmiðameistarinn Thomas Nörngaard hluta námskeiðsins. Námskeiðið fékk afar góð viðbrögð, fullskipað var og raunar þurfti að vísa fólki frá. Því var brugðið á það ráð að halda tvöfalt námskeið í október og var Bjarni Þór Kristjánsson fenginn til verksins á ný. Hefur nú á þriðja tug kvenna og karla numið eldsmíði á vegum safnsins. Það er stefna Byggðasafns Vestfjarða að efla námskeiðahald í framtíðinni, enda er það eitt af hlutverkum slíkra safna að viðhalda þekkingu á menningu og handverki fyrri tíma.

Sædís

Eitt af þeim verkefnum sem Byggðasafnið hefur nú í undirbúnigi er viðgerð og útgerð eikarbátsins Sædísar. Báturinn var smíðaður á Ísafirði árið 1938 en komst í eigu safnsins árið 1998. Hugmyndin er að láta gera við hann og færa til upprunalegs horfs, en að því loknu verður hann varðveittur á floti og safngestum boðið upp á stuttar veiðiferðir þar sem hin upphaflegu veiðarfæri bátsins verða notuð. Ljóst er að vinna við bátinn verður bæði tímafrek og dýr, en nú er unnið að því að fjármagna framkvæmdir. Í desember náðust samningar við Skipanaust ehf. á Ísafirði um að taka Sædís í slipp þar sem hún fær að vera til vors. Verður unnið í henni eftir því sem efni og aðstæður leyfa, en safnið nýtur velvilja og þolinmæði Skipanausts og ýmissa iðnaðarmanna í Ísafirði á meðan leitað er að fjármagni til verkefnisins.

Annað

Nú stendur yfir endurbygging bæjarhússins að Litlabæ í Skötufirði á vegum Þjóðminjasafns Íslands. Stefnt er að því að Byggðasafn Vestfjarða taki við umsjón þess húss þegar verkinu er lokið, sem vonandi verður sumrið 2001. Hafa starfsmenn Byggðasafnsins verið Þjóðminjasafninu og smiðum á þess vegum innan handar um ýmis verk nú í sumar.

Byggðasafnið tók að venju þátt í menningar- og skemmtidagskránni „Sumarkvöld í Neðsta“, sem haldin var öll fimmtudagskvöld í júlí. Var aðsóknin að kvöldum þessum mjög góð eins og endranær.

Eins og undanfarin ár voru tveir starfsmenn vinnuskóla Ísafjarðarbæjar við störf í Neðstakaupstað í sumar. Sinntu þeir ýmsum tilfallandi verkefnum við snyrtingu, málningarvinnu og slíkt. Megin þátturinn í starfi þeirra var þó að sólþurrka saltfisk og selja hann safngestum. Hefur skapast hefð fyrir þessari starfsemi og nýtur fiskurinn mikilla vinsælda. Nú, eins og síðustu ár, seldist allt upp.

Eins og undanfarin sumur var Tjörukaffi rekið í Tjöruhúsinu, í lauslegum tengslum við Byggðasafnið. Starfsemi þar var hætt þann 15. ágúst og var þar miðað við reynslu af aðsókn undanfarinna sumra. Með tilliti til þess hve ferðamannastraumurinn hélst lengi

Þetta árið er óhætt að segja að lokað hafi verið full snemma. Hefur verið um það rætt að e. t. v. þurfi starfsemi kaffihússins að vera í meiri tengslum við safnið og er ætlunin að huga vel að því fyrir næsta sumar.

Segja má að sumarstarfi safnsins hafi formlega lokið með þátttöku í atvinnuvegasýningu Vestfjarða, sem haldin var í Íþróttahúsinu á Torfnesi á Ísafirði í septemberlok. Var safnið þar með kynningu á eigin starfsemi, auk þess sem það liðsinnti við kynningu á skíðasvæði Ísfirðinga og starfi handverkshópa. Þótti sýningin í flesta staði heppnast ákaflega vel.

Byggðasafnið var nokkrum útgefendum prent- og myndefnis innan handar á árinu. Má þar nefna Mál og Menningu vegna endurútgáfu á Píslarsögu sr. Jóns Magnússonar, Lokahistorisk Stiftelse í Noregi vegna vinnslu bókar um hvalveiðar Norðmanna við Ísland, Jón Ársæl Magnússon vegna vinnslu sjónvarpsþátta um sögu 20. aldar, Geneologia Islandorum vegna útgáfu á öskju með gömlum myndum frá Ísafirði og ágripi af sögu staðarins, Lesbók Morgunblaðsins vegna stórrar greinar um Neðstakaupstað og gömul hús á Ísafirði.

Gjafir og skráning muna

Margir urðu til þess að auðga Byggðasafn Vestfjarða með góðum gjöfum á árinu 2000. Gefendur eru eftirtaldir:

Álfheiður Einarsdóttir, Dýrafirði
Básafell, Ísafirði
Guðný Einarsdóttir, Ísafirði
Fræðsluskrifstofa Vestfjarða, Ísafirði
Guðbjartur Ástþórsson, Ísafirði
Guðbjörg Jónsdóttir og Bragi Líndal Ólafsson, Ísafirði
Guðmundur Guðmundsson, Ísafirði
Gunnar Björnsson, Ágústa Ágústsdóttir, Holti
Gunnlaugur Jónasson, Ísafirði
Halldór Hermannsson, Ísafirði,
Hrólfur og Ingibjörg Valdimarsbörn, Eyri, Mjóafirði
Ísafjarðarbær
Jakobína Jakobsdóttir, Reykjavík
Jens Magnfredsson, Ísafirði
Jónas Pétursson, Ísafirði
Lárus Hagalínsson, Suðureyri
Ólafur K. Björnsson, Reykjavík
Páll Harðarson, Ísafirði
Rannsóknarstofnun fiskiðnaðarins, Ísafirði
Sigurður R. Ólafsson, Ísafirði

Að auki bárust fáeinar nafnlausar gjafir.

Skráning muna er mikilvægur þáttur í starfsemi byggðasafna, en sökum aðstöðuleysis hefur Byggðsafn Vestfjarða ekki getað sinnt þeim þætti nægilega vel undanfarin ár. Síðla árs 2000 var þó hafist handa um að endurskipuleggja aðalgeymslu safnsins með það fyrir augum að bæta skipulag og undirbúa frumskráningu á áður óskráðum munum. Nú er til umræðu að safnið hefji skráningu muna sinna í *Sarp*, sem er samræmt skráningarkerfi fyrir minjavörsluna í landinu og verður stjórnað frá Þjóðminjasafni Íslands. Til að geta skráð í Sarp er hins vegar nauðsynlegt að hafa aðgang að tölvukerfinu *Lotus Notes*. Þann aðgang hefur Byggðsafn Vestfjarða ekki, enn sem komið er, en vonast er til þess að úr því verði bætt hið fyrsta.

F.h. Byggðasafns Vestfjarða

Jón Sigurpálsson

Heimir Hansson